

Осврт директорице Вањскополитичке иницијативе БХ, Лејле Рамић-Месиховић

ЧЕКАЈУЋИ ДОБРЕ ВИЈЕСТИ УСРЕД ПОЛИТИЧКЕ ОЛУЈЕ

Неко је недавно казао како би најбољи одговор најављеном референдуму у Републици Српској (РС) о 9. јануару као празнику тог ентитета у БиХ било позитивно мишљење о званичној бх. кандидатури за чланство у ЕУ на засједању Вијећа за опће послове (General Affairs Council- GAC) ЕУ 20. септембра 2016. године. Судаћи по импулсима који долазе након посљедњих контаката БиХ са ЕУ, БиХ би, усред усијане референдумско-изборне политичке атмосфере, добила толико жељену позитивну поруку из Брисела.

Умјерени оптимизам

Већ познате примједбе на процесе већ неко вријеме се свде на неколико уобичајених резерви око утјецаја могућег референдума на опће реформско расположење, а често се наглашава и то како је неопходно механизам координације имплементирати, а не само усвојити. Протокол о адаптацији ССП-а је усвојен како је и тражено. Како је обзнањено на порталу посвећеном имплементацији Реформске агенде, прва фаза фискалних реформи је при крају. Извјештаји указују на то да се проводе и активности на побољшавању пословног окружења, а БиХ као да је коначно почела озбиљно разумијевати упуту Европске комисије да закони различитих законодаваца који се у БиХ баве истим, уставима додијеленим, питањима, требају бити усклађени. Европска комисија је такође у више наврата истакла да је битно да БиХ поштује принципе SIGME када је у питању реформа јавне управе, посебно аспекте који се односе на деполитизацију и професионализацију.

Дух и слово процеса

Чини се да се десио тај потребни напредак, који се у терминологији устаљеној у институцијама ЕУ зове „meaningful progress“. Али, ако још има дилема око функционалности механизма координације, као другог услова за прихватање апликације, онда је свима јасно да је први прави тест управо Упитник. Као што ће прави тест адаптације ССП-а бити његово провођење у пракси, а не, како неки инсистирају, брзо потписивање и ратификација.

Подсјетимо се овдје споразума са Хрватском о граничним пријелазима, али и о кориштењу луке Плоче и проласка кроз Неум.

Добра воља двају страна, пренесена на папир, касније се у пракси сударала са бројним бирократским зачкољицама. Дакле, битно је да када до њих дође у пракси још постоји воља са обје стране да се оне рјешавају.

Није отуда тешко схватити да ВПИ БиХ, као организација која се дуги низ година бави европским интеграцијама, овдје стоји на становишту како ЕУ коначно треба прихватити бх. апликацију за чланство у ЕУ и послати јој тај дуго очекивани упитник. Разумијемо страх оних који кажу како су бх. власти лако договорили увјете, али да ће их тешко провести у дјело. Подугачка је листа чиновна политичке неодговорност која дакако намеће мјесто за опрез. Али ми управо заговарамо јачи наставак процеса како би се договорени увјети и изражена декларативна воља, прије свега око механизма координације, тестирали у пракси. Статус кандидата сам по себи не значи много, а камоли прихватање апликације и слање Упитника. БиХ већ неко вријеме стоји на прекретници. Или ће закорачити озбиљније ка ЕУ или ће се вратити у геополитику примордијалних пођела и назадовања. Нисмо притом наивни да вјерујемо како ће зелено свјетло за Упитник обрисати све наше страхове, дилеме и понеку скривену намјеру.

Поглед иза кандидатског статуса

Довољно о европским интеграцијама знамо како бисмо вјеровали да је стицање кандидатског статуса, усред егзистенцијалне кризе у којој се налази сама ЕУ, довољно да спаси БиХ од властитих проблема. Али постоји ипак нешто што је више и значајније од списка увјета, checkinga и double checkinga. Ријеч је о духу процеса који се стидљиво почео указивати на Балкану и у БиХ.

То није само процес европских интеграција, него прије свега процес сазријевања и спознаје о заједништву у невољи, о потреби озбиљне етничке и политичке еманципације како би се једног дана почело европски живјети у БиХ. Актуелна реторика замагљује и онеспособљава ове фрагилне могућности. И дакако покушат ће да их потпуно уништи, јер стоје на путу политкама свих могућих партикуларизама. Е зато је важна позитивна порука из Брисела, макар и бирократски „неискрена“ да сачува европски дух у БиХ – макар и у промилима.

Надамо се да ће комесар за сусједство и проширење Јоханес Хан одмах након презентације Пакета проширења и Извјештаја допутовати у Сарајево да нам преда Извјештај о урађеном (некада о напретку) и да ћемо брзо након тога Упитник који ће Генерална дирекција за политику сусједства и преговоре о проширењу заједно са осталим релевантним ресорним генералним дирекцијама Европске комисије исполирати након што наша апликација и званично буде прихваћена. Не би било ни лоше да ЕУ и БиХ постигну заједничко разумијевање и о реалном периоду потребном за испуњавање Упитника у нашој децентрализираној земљи.

Како смо навикнути да се у опћој политичкој какофонији у БиХ добре вијести не чују, поготово онда када се потезу идентитетска питања, жеља нам је да допринесемо њиховој видљивости. Да свеprisутним идејама страха, мржње, поћела пробамо супротставити европску идеју која је у својој основи идеја заједништва и просперитета.

О ВПИ БХ:

Вањскополитичка иницијатива БХ (ВПИ БХ; www.vpi.ba) је домаћа невладина и непрофитна организација, основана 2004. године у Сарајеву, посвећена промишљању међународних односа и еуро-атлантских интеграцијских процеса БиХ. Циљ ВПИ је, пружити помоћ државним институцијама при откривању слабости и промоцији вриједности присутних у тим процесима, ради повећавања ефикасности бх. Институција у испуњавању предстојећих обавеза.

септембар, 2016.
